

Senger for intensiv rehabilitering

Rådmannens innstilling

- NN kommune har som intensjon å etablere senger for intensiv rehabilitering fra 2019, som beskrevet i arbeidsgruppens rapport av 10.05.17.

Hva saken gjelder

Prosjekt Innovativ rehabilitering har fremmet forslag om etablering av senger for intensiv rehabilitering, for å styrke rehabiliteringen i Indre Østfold. Saken har vært på høring i kommunene, som har bedt Prosjekt Innovativ rehabilitering ferdigstille saken og legge frem forslag til behandling.

Saksopplysninger

Senger for intensiv rehabilitering inngår i prosjektets forslag til handlingsplan 2017-20 for rehabilitering i Indre Østfold, som også omfatter dagplasser og lærings- og mestringstiltak, samt Tverrfaglig vurderingsteam. I mai d.å. leverte Prosjekt Innovativ rehabilitering en rapport som «slår fast at vi behøver en styrking av døgnbasert rehabilitering i regionen. Det legges vekt på høy terapitetthet, treningsintensitet og et strukturert opplegg, for å få effekt av rehabilitering. Aktivitet bør skje gjennom hele døgnet, i mye større grad enn det som foregår i dag.¹»

Anbefalingene i rapporten går ut på å trekke ut rehabiliteringsplassene fra sykehjemmene, og etablere en felles enhet for døgnrehabilitering på 10 til 15 senger². Arbeidet refererer til forskning som viser at kommunal rehabilitering ved en dedikert enhet, gir høyere funksjonsbedring for den enkelte person og reduserte utgifter for kommunene etter rehabiliteringsopphold³.

I hørings-saken ble det gitt orientering om problemstillinger knyttet til organisering og realisering av dedikerte rehabiliteringssenger, der mulige løsninger ikke sees uavhengig av kommunestruktur. Tiltaket ble derfor ikke presentert med organisasjonsmodell, lokalisingsforslag og ferdig budsjett.

Kommunenes hørings-svar er samstemte om at «*Senger for intensiv rehabilitering vil legge til rette for et styrket rehabiliteringsforløp, noe som vil kunne redusere behovet for andre kommunale tjenester⁴.*» Kommunene gir også tilbakemelding om at «*Avdelingens dimensjonering og bemanning synes godt begrunnet⁵.*»

Kommunene forholder seg ulikt til mulig realisering av tiltaket:

- Kommunene Askim og Eidsberg har vedtatt at «Etablere av tiltakene sees i sammenheng med plan for sammenslåing av kommuner i Indre Østfold».
- Askim, Eidsberg og Hobøl skriver i hørings-svaret at «*organisatorisk tilknytning og tildeling av tjenester vil være en utfordring, men vil falle på plass i en ny kommune.*»
- Marker og Skiptvet anbefaler at dette delprosjektet foreløpig avventes inntil nødvendige avklaringer rundt kommunestruktur og framtidig eierskap er klarlagt.

På grunnlag av høringen gav prosjektet tilbakemelding om at «oppstart før 2019 anses ikke som realistisk. Spørsmål om eierskap og organisering vil avgjøre fremdriften rundt tiltaket. Styret vil derfor legge saken frem til drøfting i eiermøte for Helsehuset for mulige avklaringer rundt videre

¹ Wenger for Intensiv Rehabilitering, Arbeidsgruppens levering, 10.05.17

² Opprettelse av dagplasser kan påvirke dimensjoneringen av antall døgnplasser.

³ Outcome of primary health care rehabilitation of older disabled people i two different settings, Inger Johansen, 2013

⁴ Hørings-svar fra Askim, Eidsberg og Hobøl. Marker og Skiptvet legger til «*på lengre sikt.*»

⁵ Hørings-svar fra Askim, Eidsberg, Marker og Skiptvet.

prosess.⁶» Eierne drøftet saken i eiermøte 21.09.17. Eiermøtet anbefalte å utfordre kommunene på å gjøre intensjonsvedtak i saken, slik at organisering, øvrige rammer og videre prosess kan uformes på grunnlag av det.

Det foreligger ikke nytt innhold i rapporten eller endringer som berører selve tiltaket.

Vurderinger

De faglige begrunnelsene for etablering av senger for intensiv rehabilitering, synes godt forankret i aktuell forskning på området. Rapporten viser til en sterk studie fra Vestfold, som sammenlikner resultater fra en dedikert rehabiliteringsenhet med tradisjonell drift av rehabiliteringsplasser på sykehjem. En forenklet fremstilling viser at dedikerte plasser gav nær dobbelt effekt på halve tiden.

Anbefalingene fra prosjektet er også gitt med utgangspunkt i at vi har en sårbar tjeneste i Indre Østfold i dag, med vekslende kvalitet. Kartlegging av rehabiliteringsaktivitet ved sykehjemmene viser at det er store variasjoner i praksis for inntak på rehabiliteringsplass, reinnleggelser og lengde på rehabiliteringsopphold mellom kommunene. Blant utfordringene ved dagens institusjonsbaserte rehabilitering, er at det er små rehabiliteringsmiljøer (fra 1 til 4 senger) og det er få terapeuter.

Både prosjektrapporten og hørings-saken levner liten tvil om at det er mye å hente på etablering av senger for intensiv rehabilitering, hva gjelder person- og samfunnseffekt. En dedikert rehabiliteringsenhet vil i tillegg kunne være omdømmebyggende, og gjøre oss enda mer attraktive for rekruttering.

Referansegruppene for brukerrådene⁷ og hovedtillitsvalgte (HTV) har også avgitt hørings-svar. Brukerrådene peker på at tiltakene⁸ vil legge til rette for et likt tilbud for innbyggerne i Indre Østfold. Det er viktig at rehabilitering skjer på et dedikert sted for tjenesten. Kommunene oppfordres til å tenke nytt.

HTV mener at prosjektet vil kunne påvirke samfunnsutviklingen i et større omfang enn de enkelttiltak som prosjektet anbefaler. Tidlig innsats, forebygging og funksjonsforbedring vil påvirke det totale forbruket av helsetjenester og pleie- og omsorgstjenester. HTV ser gode muligheter for at tiltakene vil øke kompetansen hos de ansatte.

Kostnad ved etablering knytter seg primært til behovet for økte terapiressurser. Alternative prisestimer peker på en kostnadsøkning på 15-45% pr. seng, sammenliknet med en gjennomsnittlig døgnpris på en ordinær kommunal institusjonsplass. Grad av stordriftsfordeler vil være avgjørende for den samlede kostnaden. Rapporten angir beløp for mulige reduksjoner i støttetjenester etter opphold, uten at dette er innarbeidet i et budsjett. Det legges vekt på at effekten vil dempe veksten i forbruk av pleie- og omsorgstjenester.

Som rådmannen pekte på i hørings-saken, er man avhengig av å kjenne lokalisering og organisering av sengene, for å få et fullstendig kostnadsbilde av tiltaket. Kommunene vil dessuten kunne velge ulike modeller for å realisere tiltaket, noe som vil få store konsekvenser for den reelle kostnaden og effekten for den enkelte kommune. Fremgangsmåte og eierskap sees ikke uavhengig av kommune-struktur, og saken legges derfor frem for å avklare kommunenes ambisjoner i saken.

Vedlegg

- Senger for Intensiv Rehabilitering, Arbeidsgruppens levering, 10.05.17
- Oppsummering av hørings-svar. Tilbakemelding til kommunene, 24.08.17

⁶ Oppsummering fra høringen. Tilbakemelding til kommunene, 24.08.17

⁷ Ledere og representanter fra eldreråd og råd for mennesker med nedsatt funksjonsevne i kommunene

⁸ Både Senger for Intensiv Rehabilitering og Tverrfaglig Vurderingsteam